

”All ’Bout the Money”?

- En analys av sambandet mellan EU:s nettofördelningssystem och unionsmedborgarnas känsla av påverkan

LUNDS
UNIVERSITET

Abstract

The following paper focuses on examining the possible relationship between the status of different member states as net contributors or net benefitters in the European union and the general feeling of influence amongst its citizens. Using panel data, this paper looks at the period between 2007 and 2017 to investigate if there is a correlation between the contributions made or benefits received and the amount of responders in the Eurobarometer that have stated that “Their voice counts in the EU”. The results of this report, suggests that corrected with fixed effects for the periods in a panel least squares regression we seem to find such a significant correlation. This is analyzed based on theories concerning selective incentives, external efficacy and theories about taxation and feeling about a European citizenship.

Keywords; EU, net contributor, feeling of influence, JHH Weiler, external efficacy, selective incentives.

Antal ord: 9339

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Syfte & Frågeställning.....	2
1.2 Tidigare forskning.....	2
2. Teori	5
2.1 Politisk effektivitet och deltagande.....	5
2.2 Institutioner och selektiva incitament.....	6
2.3 Ekonomiskt inflytande.....	7
2.4 Övergripande ramverk och hypoteser.....	8
3. Metod och Material	10
3.1 Forskningsdesign.....	10
3.2 Material.....	11
3.2.1. Fallet med Kroatien.....	12
3.3 Regressionsanalys och paneldata.....	13
3.3.1. Val av statistiska program.....	15
4. Resultat	16
4.1 Redovisning av graden multikollinearitet i korrelationsmatris.....	16
4.2 Hausman-test för användningen av fasta eller slumpmässiga effekter.....	17
4.3 "Panel least squares"-regressionen.....	18
5. Analys	19
5.1. Selektiva incitament.....	19
5.2. Extern effektivitet.....	20
5.3. Ansvarskänsla knutet till betalning.....	21
5.4 Slutsats för analysen.....	22
6. Diskussion & Slutsats	24
6.1 Implikationer i ett bredare perspektiv.....	24
6.2 Idéer och förslag till vidare forskning.....	25
6.3 Slutsats.....	26
7. Referenslista & Bilagor	27
7.1 Tryckta källor.....	27
7.2 Internetbaserade källor.....	28
7.3 Data som använts i undersökningen.....	29
7.4 Hausman-test i E-views.....	30
7.5 Panel least squares-regressionen i E-views.....	30
7.6 Uträkningar av korrelationsmatris för multikollinearitet samt andra variabler.....	30

1. Inledning

En av de största inrikespolitiska förändringarna som skett var när Sverige blev medlem av den Europeiska unionen den 1 januari 1995 (Europeiska kommissionens representation i Sverige 2019). Detta är något som får anses vara en milstolpe då vi i samband med medlemskapet överlämnade flera av en stats traditionella befogenheter till ett överstatligt samarbete, i och med att EU-rätten gäller över svensk rätt (EU-information 2019 (1)). Detta är något som exempelvis kan ses i konkurrensfrågor och frågor som rör internationell handel (EU-informationen 2019 (3)). Trots detta, är EU samtidigt också ett mellanstatligt samarbete där medlemsländerna i resterande frågor har alltifrån helt suverän kontroll till delad med EU (EU-informationen (3)). Även om det är ett komplicerat samarbete så är det fortfarande ett samarbete med stor makt, vilket kan ses tydligt i den mängd pengar som EU omfördelar mellan medlemsländerna varje år. Den budget som EU förhåller sig till finansieras delvis bl.a. av tullar, men har under de senaste 20 åren i allt större utsträckning kommit att finansieras den avgift som medlemsländerna betalar in varje år. Denna baseras på landets bruttonationalinkomst, BNI, med en högre avgift för relativt rikare länder i unionen och en lägre avgift för relativt fattigare länder i unionen (EU budget, 2017. s.28). Systemet kan utifrån detta också konstateras leda till en ekonomisk omfördelning mellan unionens medlemsländer.

Dessa faktum till trots, är den allmänna kunskapen om EU oroande låg i Sverige även 20 år efter inträdet i unionen. En utav de största överraskningarna jag fått under min tid som student, var när jag satt på en föreläsning om EU under en introduktionskurs i statsvetenskap vid Uppsala universitet för tre år sedan. Vi fick en genomgång av en föreläsare som refererade till en statlig offentlig utredning av Maria Strömvik, en forskare som är aktiv vid statsvetenskapliga institutionen vid Lunds universitet. I undersökningen som gjordes under 2015 visas utöver en oroande brist på kunskap hos allmänheten, en oroande brist på kunskap om EU:s politiska system bland studenter i statsvetenskap på både kandidat och mastersnivå (SOU 2016:10. s. 55-56). Vad som dock nästan chockade mig allra mest, var det faktum att 66% av tillfrågade lärare i statsvetenskap på universitetsnivå, inte kunde nämna EU:s två lagstiftande institutioner (Ibid s.74). Detta visar på en oroande okunskap hos både akademi och allmänhet om EU.

Just kombinationen av stora ansvarsområden med en förhållandevis dåligt insatt allmänhet och akademi är något som både skrämmer och fascinerar. Det var någonstans i detta gränsland som jag började fundera över ett uppsatsämne. En central del av demokratin är trots allt att känna

sig delaktig och kunna påverka i det politiska systemet. Detta fick mig att fundera kring huruvida svenskarnas ointresse möjligen skulle kunna ha sina rötter i den ekonomiska situationen i EU – att om landet ändå inte får ut särskilt mycket ekonomiskt utav systemet så kanske inte någon påverkanskänsla finns och därav ett ointresse. När jag närmare började undersöka ämnet stötte jag istället på ett samband som först förvånade mig något. Länder som betalar mycket till unionen verkade vid första anblick snarare än min ursprungliga hypotes ha en större tendens att uppleva en känsla av påverkan i EU än andra. Detta kan exempelvis ses från år 2018, då känslan av påverkan skiljer sig kraftigt inom medlemsländerna. Från länder som Grekland och Lettland där endast 20% känner att deras röst spelar roll, till länder som Sverige och Danmark där uppåt 60% känner att deras röst betyder något (Eurobarometer 2018). Detta samband väckte min nyfikenhet och blev intressantare ju mer jag tittade på det, och blev därför också något som jag kom att vilja undersöka närmre.

1.1 Syfte & Frågeställning

Utifrån vad som presenterades i 1.1 kommer därför syftet med denna uppsats vara att undersöka hur känslan av påverkan hos medborgare i EU påverkas av hur det ekonomiska nettoflödet ser ut mellan medlemsländerna i unionen. Givet detta syfte har följande frågeställning formulerats;

Finns det ett samband mellan känslan av påverkan i olika EU-länder och landets situation som nettobidragsgivare eller nettobidragstagare inom unionen?

1.2 Tidigare forskning

Givet den frågeställning som presenterats, placerar den denna undersökning i något utav ett gränsland mellan olika fält inom statsvetenskaplig forskning. Det berör nämligen EU-frågor, ekonomiska frågor samt frågor om offentlig opinion. Merparten av den tidigare forskningen inom detta område har försökt förklara ofta något diffusa variabler som ”stödet för EU” samt ”Euroskepticism” med diverse olika förklarande variabler (Boomgaarden et al. 2009). Den tidigare forskningen kommer nedan att delas in i tre bredare huvudkategorier; politiska, ekonomiska samt kulturella förklaringsfaktorer.

När det rör mer politiska förklaringsfaktorer, har det undersökts hur den allmänna opinionen i EU påverkats av ”politisk effektivitet”, vilket i denna artikel definieras som att väljarnas intressen tillvaratas i den politiska processen. (Mcevoy, 2016 s. 1160). Författaren till denna

studie menar att medborgare som känner att deras åsikter i unionen räknas i större grad stöder EU oberoende av ekonomi. Med andra ord kan det utifrån denna rapport konstateras att det finns en koppling mellan EU-stöd och en känslan av påverkan. Undersökningen är således intressant för denna uppsats. Vidare har Armingeon & Ceka (2014) lyckats konstatera att mycket av stödet för EU i ett land tycks vara knutet till hur medborgare i det landet uppfattar landets inhemska politiska situation. Förklaringen till detta menar författarna är att EU som institution känns avlägset från medborgarna.

När det rör ekonomiska faktorer och deras inverkan på stödet för EU, har det i tidigare forskning slagits fast att länder som tjänar mer på samarbetet också i högre grad är positiva till unionen (Anderson & Reichert 1995), samt att nettofördelningen påverkar den offentliga opinionen (Gerry & Tilly 2009). Dessa kopplingar är intressanta för undersökning då de visar att både nettofördelningen och ekonomiska förklaringsfaktorer påverkar opinionen i olika länder. Forskning tyder också på att ekonomiska förklaringsfaktorer spelar roll på individnivå vilket i sin tur påverkar den offentliga opinionen. Här är också identitet en stor faktor som kan flätas samman med den ekonomiska påverkan, genom att individens ekonomiska beräkningar utgår ifrån sådana faktorer (Hooghe & Marks 2005, de Vries & van Kersbergen 2007). Detta bidrar med relevans för undersökningen då det visar att det ekonomiska beräkandet förekommer på individnivå och även påverkar den offentliga opinionen. Dock verkar det finnas motstridiga meningar inom fältet, då det finns tidigare forskning som menar på att ekonomisk påverkan på stödet för EU är den betydligt mindre än den framställs i annan forskning (Eichenberg & Dalton 1993, 2007).

Ytterligare undersökningar kring mer kulturella förklaringsfaktorer till vad som påverkar stödet för EU har granskats (McLaren, 2002). Där slås det fast att uppfattningen om ett ”hot” från andra kulturer gör att medborgare i lägre utsträckning känner tilltro till unionen. Nationell identitet kan alltså som tidigare konstaterats ses som del i pusslet kring varför vissa länder känner större tilltro till unionen än andra. Det har även undersökts om identitet och ”mjuka” faktorer blivit viktigare för att förklara euroskepticism, vilket slagits fast att det inte blivit (Boomgaarden et. al. 2013). Två av dessa forskare har även lyckats hitta ett samband mellan motstånd mot invandring och motstånd mot att EU får utökade befogenheter (Boomgaarden & de Vries 2005). Den kulturella förklaringsfaktorn kring exempelvis nationell identitet kan därmed slås fast ha påverkan på den offentliga opinionen kring i EU i medlemsländerna.

Sammantaget kan det utifrån den redogjorda forskningen ovan konstateras att den forskning som hittats främst fokuserat på att förklara ”Stöd för EU” eller ”Euroskepticism” med hjälp av olika politiska, ekonomiska eller kulturella förklaringsfaktorer. Det är också i närhet till denna forskning som denna undersökning placerar sig i fältet. Mer exakt positionerat har det visat sig att stöd för EU kan förklaras med hjälp av ekonomiska kalkyler på individnivå, att nettofördelningen kan tänkas påverka opinionen i EU samt att medborgare som känner att deras röst räknas också i högre grad tenderar att visa högre stöd. Dock är den koppling denna undersökning ämnar att studera närmre den som rör hur den ekonomiska faktorn genom nettofördelningen påverkar känslan av påverkan. Vad som kan ses här är alltså att ekonomiska faktorer har förklarat stöd för samarbetet och att stöd i sin tur förklarats av en känsla av påverkan, men inte att en känsla av påverkan har förklarats utav ekonomiska faktorer. Detta samband verkar alltså inte vara något som undersökts tidigare, varför denna uppsats anser sig fylla den forskningsluckan. Detta görs med en stor medvetenhet från tidigare forskning att denna fråga sannolikt är mer komplext än enbart sambandet som granskas här, men att denna eventuella koppling kan bidra till att förklara känslan av påverkan hos medborgarna i unionen.

2. Teori

För att vidare kunna diskutera ämnet och genomföra undersökningen behöver begreppet som ämnar att undersökas brytas ner. Närmare bestämt, undersöka djupare vad som egentligen skapar en känsla av påverkan hos medborgarna inom unionen. Den kausala mekanism som kan förklara varför nettofördelningssystemet kan tänkas ge en större eller mindre andel som känner att de påverkar inom unionen, kan teoretiskt förklaras med begreppet ”*deltaktighet*”. Uppkomsten av en känsla av delaktighet kan sedermera förklaras av ett övergripande teoretiskt ramverk som kommer att redovisas nedan. Dock, för att kunna utveckla detta övergripande ramverk, behöver begreppet brytas ner. Detta kommer göras utifrån tre teoretiska perspektiv och utifrån detta kan sedan två motstridiga hypoteser ställas upp. Dessa perspektiv är ”politisk effektivitet och deltagande”, ”institutioner” samt ”ekonomiskt inflytande”. Valet av dessa tre ingångsvinklar, kommer av att den teoretiska utgångspunkten inför denna uppsats är att en känsla av påverkan hos individerna kan spåras till huruvida de känner sig delaktiga. Denna delaktighet kan sedermera förklaras av varför en individ beter sig som hon gör, i vilken mån hon uppfattar att hennes intressen representeras i den politiska processen samt i vilken mån hon känner en ekonomisk koppling till vad som sker i unionen. Dessa perspektiv kommer sedan att kopplas ihop i något av ett teoretiskt ramverk som kan tänkas generera en preliminär hypotes kring orsakssambandet.

2.1 Politisk effektivitet och deltagande

En nyckelkomponent i att förklara varför medborgare i de olika medlemsstaterna kan tänkas känna en större eller mindre känsla av påverkan, skulle kunna spåras till det teoretiska begreppet politisk effektivitet. Detta har berörts i avsnitt 1.2. och en snarlik definition av begreppet kommer att användas. Definitionen av politisk effektivitet i denna uppsats är att det är att medborgarnas intressen tillvaratas i den politiska processen. Detta begrepp kan brytas ner i två olika bitar hos individen, Intern effektivitet och Extern effektivitet. Med intern effektivitet avses individens uppfattning av sin politiska kompetens och i förlängningen hennes förmåga att delta i den politiska processen. Med extern effektivitet, avses istället medborgarnas uppfattning om hur god responsen från deras regering och statsförvaltning är (Gil De Zuniga et. al 2017 s. 576). I teorin handlar extern effektivitet dels om hur förhållandet ser ut mellan väljare och politiker, men också hur det ser ut mellan medborgare och stat (Craig et. al. 1990 s. 290). I denna uppsats kommer vi att fokusera på den externa effektiviteten. Detta val har gjorts då vi undersöker en känsla av påverkan i ett politiskt system vilket snarare får anses vara relaterat till hur responsen

från statsapparaten ser ut än individens egna uppfattning om sin politiska kunskap, även om denna bit också skulle kunna påverka det större pusslet.

Vid förekomsten av extern politisk effektivitet har det också visat sig att det politiska deltagandet också ökar (de Moor 2015 s. 643). Politiskt deltagande definieras enligt Verba & Nie som följande; ”*Politiskt deltagande hänvisar till de aktiviteter som enskilda individer mer eller mindre direkt vidtar för att påverka offentlig personal eller deras agerande*” (1972 s. 2). Även om detta inte nödvändigtvis är samma sak som en känsla av delaktighet i ett system, kan dessa två ändå tänkas vara sammanlänkade i att ju mer man deltar i ett system desto känner man sig mer delaktig. Utifrån detta, syns det med hänsyn till det teoretiska perspektivet att om kriterier för extern politisk effektivitet uppfylls finns också en större känsla av delaktighet i ett system. Med andra ord, om medborgarna i EU upplever att systemet företräder deras intressen, bör de också känna större delaktighet och därmed en högre grad av påverkan i systemet. Sammanfattningsvis, kan det utifrån detta konstateras att på ett teoretiskt plan kan känslan av påverkan i EU spåras tillbaka till i vilken uppfattning medborgarna hävdar att deras intressen tas i beräkning i den politiska processen.

2.2 Institutioner och selektiva incitament

Förklaringen till varför människan agerar som hon gör i politiska sammanhang är i slutändan en fråga som kan kokas ner till resonemang om vad som egentligen styr henne. En teori som tar fokus på att förklara människors beteende är ”Rational Choice” institutionalism, som menar att människan är en rationell varelse som agerar utifrån sina preferenser för att nyttomaximera. Detta står i kontrast mot exempelvis sociologisk institutionalism som menar att en människas kulturella sammanhang är mycket viktigare för hennes utveckling och åsikter (Hall & Taylor, 1996. s. 944). Inför denna uppsats kommer det tidigare perspektivet väljas för att förklara varför människors känsla av påverkan kan påverkas av landets nettobetaling till EU. Detta val har gjorts av två huvudsakliga orsaker. Det ena, är att tidigare forskning redan funnit exempel på kulturella faktorer som påverkar exempelvis stödet för EU (McLaren 2002), och även om det är ett antal år sedan undersökningen genomfördes är det inte den kopplingen denna uppsats kommer att fokusera på. Vidare, är den andra anledningen till detta beslut att den koppling som ämnar att undersökas berör ett ekonomiskt perspektiv, vilket enklare får anses förklaras med människor som rationella aktörer snarare än styrda utav sin kulturella bakgrund. Även om detta är ett förhållandevis svagt rationalitetsantagande, så redogörs det för inför denna undersökning för att erbjuda en förklaring till varför individer kan tänkas koppla samman ekonomiska förhållanden med en känsla av delaktighet och i förlängningen en känsla av påverkan.

En känsla av delaktighet är alltså något som skulle kunna spåras till människan och hennes roll som en rationell aktör. Dock återfinns ett problem i att försöka göra detta, nämligen hur ska försöka förklara delaktighet i systemet när enskilda individer rationellt sätt sannolikt har föga påverkan på systemet. En teori som försökt svara på varför människor ändå kan känna deltagande trots liten konkret påverkan använder sig utav ”selektiva incitament”. Kortfattat, innebär det att det rationella politiska deltagandet snarare kan spåras till enklare incitament som att stötta principer likt ”att visa uppskattning för det politiska systemet”. Dessa incitament utgör enligt denna teori snarare anledningen till politiskt deltagande än den rationella idén om att just individens egna politiska delaktighet spelar roll (Whiteley, 1995. s. 216-217). Detta teoretiska perspektiv kommer också att hållas på en mer översiktlig och abstrakt nivå då det främst är fokuserat på politiskt deltagande, snarare än fokus för denna uppsats. Dock, likt som konstaterats i 2.1. så kan deltagande anses vara länkat till delaktighet i någon mån vilket gör att valet av denna teori ändå kan sägas vara relevant.

Anledningen till valet av det här perspektivet trots det tidigare nämnda är att det genom selektiva incitament kan förklaras varför analysenheterna kan tänkas agera som de gör. Exempelvis, varför endast ett fåtal grunda orsaker skulle kunna skapa en större eller mindre känsla av delaktighet. Mer konkret, kan denna teori knytas an till denna uppsats forskningsproblem i det att istället för att spåra sin känsla utav påverkan till direkt deltagande eller mängd beslut ens parlamentariker tagit i parlament, kan detta rationellt sätt spåras till mer snäva perspektiv som hur mycket ett land betalar eller får i bidrag utav unionen. Sammanfattningsvis, kan detta sägas innebära att människors känsla av delaktighet mer kan spåras till selektiva incitamenten, att deras känsla deltagande och således i förlängningen deras känsla av påverkan kan spåras till exempelvis hur mycket deras stat bidrar ekonomiskt till unionsarbetet.

2.3 Ekonomiskt inflytande

Det slutgiltiga teoretiska perspektivet som kommer att introduceras inför denna undersökning är det som rör delaktighet och ekonomi. Det har diskuterats ända sedan idén om EU började komma till världen, om hur man skall få folk att känna sig delaktiga i samarbetet och att skapa en känsla av medborgarna i medlemsländerna som européer. Ett sådant förslag för att stärka känslan av deltagande och skapa ett större engagemang är att medborgarna får betala skatt till EU. Idén bakom detta är att i och med att EU omfördelar pengar genom de avgifter som tas in

från olika medlemsländer, är det statens relation med EU som blir huvudfokus, m.a.o. talar man om det "svenska" eller "slovenska" EU bidraget, och inte om medborgarna som betalar och i slutändan tar del av samarbetet. Detta skulle enligt denna teori kunna kontreras av att medborgare betalar direkt till unionen, vilket skulle skapa debatt kring vart pengarna går (Weiler 1998 s. 47). Utifrån detta förslag, går det att utläsa kärnan av teorin vilken kan sägas vara att medborgare som betalar också känner en större delaktighet, men att det idag istället talas om det nationella bidraget till unionen. Detta är något som relaterar till vår frågeställning då delaktigheten i unionen enligt denna teori skulle kunna spåras till hur mycket det egna medlemslandet betalar till unionen, och att en större betalning skulle kunna föda en större delaktighet och därmed en större känsla av påverkan hos medborgare i medlemsländer som betalar mycket pengar snarare än medborgare i medlemsländer som betalar mindre. Sammanfattningsvis, kan det konstateras från detta stycke att delaktighet kan kopplas till hur mycket "risk" medborgarna lägger in i samarbetet, bl.a. genom hur mycket deras medlemsländer betalar till samarbetet.

2.4 Övergripande ramverk och hypoteser

Utifrån de redogjorda perspektiven kring politisk effektivitet och deltagande, institutioner och selektiva incitament, samt ekonomiskt inflytande kan nu ett övergripande teoretiskt ramverk samt en hypotes kring det tänkta orsakssambandet formuleras. En medborgare, definierad som en rationell och nyttomaximerande individ, väljer intuitivt ekonomiska förhållanden relativt andra länder som utgångspunkt för hur mycket landet betalar till EU. Detta är också det som sedan avgör hur hon förstår sin omgivning och på vilken grund hon sedan bedömer hur mycket EU ser till hennes intressen. Sammantaget, innebär detta att länder som betalar mer också får medborgare med en större känsla av påverkan p.g.a. en större känsla av deltagande än medborgare som inte gör det. Till detta kan givetvis ett antal mothypoteser formuleras. Som berördes i avsnitt 1.2 är de två främsta en politisk förklaringsfaktor och en kulturell. Den politiska hypotesen skulle kunna formuleras som att länder med mer välfungerande demokratiska institutioner också skulle tendera att känna en högre påverkan inom unionen, detta då de applicerar sin inhemska politiska situation på den europeiska. En kulturell faktor skulle exempelvis kunna vara en som presenterades av McLaren (2002), att medborgare upplever samarbete med andra kulturer som ett "hot" och således inte känner att de kan påverka samarbetet. Dock, utifrån den förda diskussionen ovan kan sedermera följande två hypoteser formuleras för denna undersökning.

H_0 : *Inget samband mellan den genomsnittliga känslan av påverkan i medlemsländerna samt ländernas nettoflöde per capita till EU per capita kan styrkas.*

H_1 : *Ett samband mellan ländernas nettoflöde per capita till EU kan styrkas.*

3. Metod och Material

Nedan kommer metoden i undersökningen och materialet den ämnar att använda sig av att presenteras. Detta kommer att göras i tre delar; forskningsdesignen, data och material samt metoden.

3.1 Forskningsdesign

Något som kan utrönas utifrån det som tidigare presenterats, är att denna studie kommer att försöka kartlägga ett samband mellan två variabler. För att kunna göra detta på ett så bra sätt som möjligt, kommer resultaten att analyseras med hänsyn till våra resultat utifrån uppsatsens teoretiska utgångspunkt som redogjorts för i föregående avsnitt. Det är också utifrån syftet som denna undersökning kommer att undersöka många fall över tid, vilket innebär att det därifrån kommer kunna kartläggas om det finns ett samband mellan känslan av påverkan inom unionen och nettoavgiften varje land betalar. Givet det ovan nämnda, kommer denna undersökning att utgå ifrån EU-kommissionens egen ”Eurobarometer”, som publiceras varje halvår. Där har det varje år frågats i vilken mån medborgarna uppfattar att deras röst påverkar EU. Denna andel av respondenterna som svarar detta kommer utgöra vår beroende variabel, det vill säga den som påverkas. Vår oberoende variabel, kommer utgöras av ett lands nettoavgift till EU. Mer specificerat, kan det sägas innebära att de bidrag eller det återflöde av pengar som varje land får ifrån unionen kommer subtraheras med den avgift varje land betalar in till unionen varje år (EU-information 2019 (2)). Kortfattat, kommer detta innebära att varje land per år kommer ha en nettoavgift. Är nettoavgiften positiv, innebär det att ett stat får ut mer bidrag från unionen än det betalar in. Är nettoavgiften negativ, innebär det att en stat betalar in mer än den som helhet får ut ifrån unionen. Fallen som granskas i denna undersökning kan alltså utifrån detta konstateras vara medlemsländerna i EU, medan analysenheterna är medborgarna (Teorell & Svensson 2013. S. 26 & 98)

Avgränsningen som kommer ske i denna undersökning är att den kommer titta på detta samband under tidsperioden 2007 till 2017. Anledningen till det valet är dels för att den data som samlats in täcker denna tidsperiod, samt att det under dessa år enbart skedde en utökning av EU och att datasetet därmed blir jämnare och mer lätthanterligt (Europeiska unionen 2019). Ämnet kommer vidare att avgränsas till att titta på de två variablerna som nämnts tidigare under uppsatsen, med andra ord kommer analysen att bli en bivariat snarare än en multivariat (Teorell & Svensson 2013 s. 160). Motiveringen till det är att eftersom denna undersökning planeras utföras över en relativt lång tidsperiod, kommer det bli för tidskrävande att försöka finna data

som spänner över de elva åren som skall undersökas. Vidare, så är frågeställningen till denna undersökning fokuserad på nettofördelningssystemet och därav kommer fokus vara på den kopplingen.

3.2 Material

Som berörts i tidigare diskuterade stycken, kommer denna undersökning inte att samla in egen data. Den data som rör känsla av påverkan kommer att hämtas ifrån den årligen genomförda Eurobarometer som genomförs av Europeiska motsvarigheten till statistiska centralbyrån, Eurostat. För att få fram den data som är fokus, har de genomfört en enkätundersökning med ca tusen respondenter per medlemsland. Dessa har fått frågan i vilken utsträckning de känner att deras röst räknas inom unionen. Andelen av respondenterna som svarat att de känner att deras röst räknas kommer att användas som vår beroende variabel (Eurobarometer 2017). Här finns också en risk som kan vara bra att lyfta. Den berör den enkätfråga respondenterna har fått svara på, då det finns risk att respondenterna har uppfattat frågan olika beroende på språk eller andra kulturella faktorer. Denna risk får dock anses vara marginell, men likväl något som kan vara sunt att bära med sig. Siffrorna som rör medborgarnas känslan av påverkan kommer inhämtas från en av de genomförda Eurobarometer-undersökningarna för var respektive år, under perioden år 2007 till år 2017. Detta görs för att passa den tidsram som ämnas att undersökas. Vid inhämtningen av denna data har ambitionen varit att försöka använda Eurobarometern från november varje år, för att därmed få svar som ligger senare på året (och data som därmed är insamlad samma år som nettoflödet), detta finns dock exempel på när det enbart har funnits en barometer (se år 2009), samt att den mänskliga faktorn kan ha spelat in vid inhämtningen, denna risk bör dock inte påverka resultatet särskilt stor utsträckning.

Vår oberoende variabel kommer inte heller att bestå av egeninsamlade data. Den kommer istället att bestå av data från EU:s budget, där det likt vi redogjort för i 3.1. finns data över hur nettoflödet i unionen sett ut under åren. Denna data är offentlig och finns att hämta på EU-kommissionens hemsida. Detta netto kommer sedermera att divideras med landets befolkning för att få en nettoavgift per capita. Skälet till detta, är att eftersom vi studerar på individnivå, blir det mycket tydligare om vi kan se hur avgiften förhåller sig till landets storlek. Data över antalet invånare i landet har hämtats från Eurostat som för statistik över antalet invånare i unionen. Hänsyn till inflation kommer att behöva tas då vi ämnar att studera nettoavgiften över tid. Detta, för att säkerställa att förändringen som visas över tid inte påverkas av skillnaden i prisnivå. Inflationen har korrigerats för genom att korrigera samtliga summor med HCIP, ett

konsumentprisindex för eurozonens 18 medlemmar. Valet av just detta index kan härledas till att den data vi fick från kommissionen anges i miljoner euro, vilket innebär att siffrorna redan konverterats till Euro och att vi därav kommer använda genomsnittet för eurozonen. Korrigeringen har skett mer konkret genom att dividera värdet för respektive år med indexvärdet för året. Kvoten har sedan multiplicerats med indexvärdet för år 2017. Anledningen till utjämnningen som gjorts är att alla nettotransfereringar skall finnas värdet för år 2017 för att undvika att korrelationen störs av inflationen. Denna data har likt populationen inhämtats från Eurostats hemsida (Eurostat 2019). Ytterligare en risk med den data som samlats in i detta fall är en som berör multikollinearitet vilket innebär att två oberoende variabler samvarierar medvarandra (Teorell & Svensson 2013 s. 211). Detta kan så småningom leda till problem med våra standardavvikelser i modellen, vilket kan göra det svårare att avgöra huruvida vi har ett signifikant resultat eller inte. Dock är detta alltid en fråga om till vilken grad detta är ett problem i vår modell, inte om det är ett (Jochumzen 2017 (1)). Detta kan bli ett problem i denna undersökning då nettofördelningen inom EU räknas ut ifrån bl.a. medlemsländernas BNI vilket redogjorts för i avsnitt 1.1. Det är svårt att sätta en gräns för exakt när multikollineariteten börjar påverka våra resultat och huruvida de är signifikanta, vilket gör att detta är något som bör tas med i riskkalkyleringen. Detta kommer därför redovisas i formen av i vilken utsträckning som BNI per capita och andelen av BNI som fördelas samvarierar i ett dataset som är konstruerat på samma sätt som det vi undersöker. Uträkningen av BNI per capita är genomförd på samma sätt som uträkningen av nettoflödet per capita. Detta kommer sedan att redovisas i form av en korrelationsmatris i avsnitt 4.1 mellan variablerna vi undersöker för multikollinearitet för att se i vilken utsträckning dessa två samvarierar. Korrelationsvariabeln mäter på en skala är 1 respektive -1 en perfekt korrelation, medan 0 motsvarar ingen korrelation (Washington University 2019).

3.2.1. Fallet med Kroatien

I denna undersökning har valet gjorts att inkludera Kroatien i analysen, även under perioden innan juli 2013 när landet blev medlemmar i EU. Detta val har gjorts då Kroatien varit en EU-medlem under ungefär halva tidsperioden som analyseras, men att samtlig data för landet finns under hela den undersökta perioden år 2007 till 2017. Detta har gjort att den data som används i undersökningen blir helt balanserad, och att samtliga länder kan följas under hela tidsperioden. Dock finns det givetvis risker med detta, en felkälla skulle exempelvis kunna vara att vår beroende variabel helt enkelt påverkas av det faktum att Kroatien inte var EU-medlemmar mellan 2007 och 2012, vilket är en risk att bära med sig under arbetet. Däremot, så övervägde

fördelarna med att potentiellt kunna följa staten över hela tidsperioden över riskerna, vilket också är varför beslutet fattades under uträkningarna av regressionen.

3.3 Regressionsanalys och paneldata

Metoden som kommer att användas för att uppfylla syftet med denna undersökning kommer ta sin grund i en OLS-regressionsanalys. Metodvalet inför denna uppsats har tagits upp i föregående stycke, men kan förtydligas med skälet att vi önskar att förklara många fall för att kunna säga något om sambandet mellan känslan av påverkan i EU som helhet. Även om detta säkert med en god operationalisering skulle kunna påvisas med noggrann granskning av många olika fall, har avvägningen inför denna uppsats varit att givet resurserna och tidsramen istället försöka kvantifiera resultaten. Skälet till det är för att därigenom på ett så enkelt sätt som möjligt få en överblick och kunna urskilja ett samband. OLS, står för ordinary least squares vilket översatt till svenska innebär den ”minsta kvadratmetoden”. Denna förklaras enklast på följande sätt, nämligen att våra variabler kommer utgöra två axlar där den ena mäter ett lands nettoavgift medan den andra utgörs av den andel i varje land som svarat att känner att deras röst räknas inom unionen. Då vår beroende variabel är andelen i enkäten som svarat att känner att deras röst räknas i unionen, kommer denna representeras av variabeln Y medan nettoavgiften kommer representeras utav variabeln X. Utifrån detta, kommer sedan våra observationer att placeras ut i ett spridningsdiagram i förhållande till dessa två axlar, och sedan kommer vi med hjälp av avståndet mellan det kunna räkna ut en genomsnittlig linje, vår regressionslinje. Formeln för denna linje kan i teorin uttryckas som följande;

$$y = \alpha + \beta x + \varepsilon$$

Detta visar på hur vi tar reda på värdet av y på vår skala. Alfa betecknar i detta fall interceptet på Y-axeln, alltså vad y borde vara genomsnittligt där nettoavgiften är noll. Beta blir sedermera vår riktningskoefficient, alltså hur mycket känslan av påverkan minskar eller ökar i takt med att nettoavgiften ökar med en enhet. Epsilon är efter det vår felterm, vilket innebär att den betecknar det som vi inte kan förklara med hjälp utav vår framräknade regression (Warwick University 2019). Denna ekvation som visas ovan finns dock enbart i teorin, när vi observerat värdena för våra olika variabler kommer den istället att betecknas av;

$$y_i = a + bx_i + e_i$$

Med ungefär samma innebörd som tidigare, enbart att symbolerna för att beteckna variablerna nu är annorlunda (Teorell & Svensson s. 173). Vad detta metodval kommer att kunna ge oss är att vi utifrån detta kommer kunna se hur känslan av påverkan förändras i takt med att nettoavgiften gör det. Dock, kommer vi inför denna uppsats att behöva utveckla den ovan nämnda modellen något. Anledningen är att den data som samlats in spänner över en elvaårsperiod för 28 olika medlemsländer. Detta innebär att i sträcker sig mellan 1 och 28 medan t sträcker sig mellan 1 och 11. Detta är vad som kallas för paneldata, mer exakt är det balanserad paneldata då tidsperioden är densamma för samtliga länder (Jochumzen 2017 (2)). Principen är densamma som tidigare, men istället för att titta över en tidsperiod, kommer vi nu istället att titta över elva. Det innebär att enskilda länder kommer att kunna följas över en period på elva år och att vi gör regressionen därefter. Detta innebär att vi får ett tvärsnitt över 28 länder under en period på 11 år. Vidare, så har inte någon korrigering gjorts kring variansen, då ingen misstanke föreligger om heteroskedasticitet, eftersom att den data som undersöks förhåller sig jämt över de perioder som granskas i denna undersökning. Enklare förklarar innebär det att variansen håller sig jämn under perioden som granskas och inte förändras i takt med exempelvis storleken på vår oberoende variabel (Åbo Universitet 2017).

Denna innebär också en del utmaningar för modellen när det kommer till att förklara variationen i all data över tid. Då den data som analyseras sträcker sig över 11 år, finns det en del avvikelser som kan förklaras av yttre effekter som exempelvis finanskrisen kring år 2008. Detta gör att vi inför denna undersökning kommer att behöva korrigera för detta i vår modell. För att göra detta, kommer vi använda oss utav något som kallas för fasta eller slumpmässiga effekter. Använder vi slumpmässiga effekter utgår vi ifrån att variationen i vår data är slumpmässig mellan perioder eller tvärsnitt. Dock, givet att denna undersökning ämnar att studera olika länder över tid, kommer en modell med fasta effekter att användas, vilket innebär att hänsyn kommer tas till individer för att förklara den variation som uppstår i vår data. Formeln för fasta effekter ser ut på följande sätt;

$$Y_{i,t} = \beta_1 X_{i,t} + \alpha_i + u_{i,t}$$

Medan formeln för slumpmässiga effekter ser ut på följande sätt;

$$Y_{i,t} = \beta X_{i,t} + \alpha + u_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

Även om formeln vid första anblick kan se något komplicerad ut, är som sagt den huvudsakliga skillnaden mellan dessa, att i fast korrigeras det för individuell påverkan medan det inte görs i slumpmässiga. (Torres-Reyna 2007). Huvudregeln är att fasta effekter bör användas ifall det föreligger misstanke om att individuella effekter i feltermen är korrelerade med vår oberoende variabel. Enklare uttryckt, så innebär detta att om α_i , vår individuella felterm korrelerar med nettoavgiften för olika länder så bör vi använda fasta effekter (Jochumzen 2017 (3)). Med detta konstaterande i åtanke har beslutet tagits inför denna undersökning att låta korrigera för effekten av tid, medan ingen sådan hänsyn kommer att tas till tvärsnittet. Anledningarna till detta beslut är flera, men den främsta är att vi har 28 länder i tvärsnittet vilket således innebär 28 olika stater med olika förutsättningar, historia samt kultur. Detta kompliceras ytterligare då dessa individspecifika faktorer kopplade till tvärsnittet utöver det nämnda också kan förändras över tid. Saker som politiska regimskiften eller interna ekonomiska skeenden, leder till att även om det säkert skulle gå att särskilja de olika länderna från varandra och dela in de i ett antal olika grupper, skulle den processen bli väldigt tidskrävande då modellerna som används redan är förhållandevis komplicerade. Även om alla länder givetvis inte påverkas på exakt samma sätt under denna period, blir tidsperspektivet ändå lättare att hantera då det inte kräver en riktigt lika komplicerad modell då vi rör oss över enbart 11 år och inte över 28 medlemsländer. Således blir det därför perioderna som denna uppsats kommer korrigera för och därmed fokusera på. Detta leder alltså till att fasta effekter kommer att användas för att förklara skillnaden mellan perioderna men att ingen hänsyn till skillnaden över tvärsnittet kommer tas. För att bestämma oss kring om vi vill använda fasta eller slumpmässiga effekter för vår tidsperiod, kommer ett Hausman-test att utföras. I det kommer nollhypotesen testas om att vår period skall vara slumpmässig, vilket testas gentemot mot hypotesen om att den skall vara fast. Resultatet av detta test kommer sedermera att presenteras i avsnitt 4.1.

3.3.1. Val av statistiska program

Valet av statistiskt program för att köra den regression som kommer användas till analysen har fallit på statistikprogrammet E-views. Samma program har också använts för att utföra både Hausman-testet samt för att ta fram korrelationsmatrisen som ligger till grund för diskussionen kring multikollinearitet. Anledningen till detta beslut är främst att jag tidigare jobbat med det, samt att en av mina källor redogör väldigt tydligt för hur regressionen med paneldata skall köras i det programmet. För datainsamling, konvertering av olika data har programmet Microsoft Excel använts.

4. Resultat

I följande avsnitt kommer de resultat från vår koll av samvariation mellan nettofördelning och BNI per capita, Hausman-testet samt regressionen som körts med hjälp av insamlad data att presenteras.

4.1 Redovisning av graden multikollinearitet i korrelationsmatris

Samvariansen mellan BNI per capita & Nettoflöde.	Nettoflödet som andel av BNI	BNI per capita i €, justerat till 2017 års värde
Nettoflödet som andel av BNI	1.000000	-0.724837
BNI per capita i €, justerat till 2017 års värde	-0.724837	1.000000

Figur 1.1 ovan illustrerar värdena för den korrelationsmatris som räknats mellan variablerna nettoflödet som andel av BNI, samt BNI per capita.

Vad som kan utläsas från tabellen ovan, är att de två testade variablerna för nettoflöde som andel av BNI samt BNI per capita i € justerat till 2017 års värde korrelerar med -0.724837. Som tidigare konstaterat finns det ingen exakt mängd som är kritisk för multikollinearitet, därav att det redovisas ovan för att kunna ligga till grund för vidare diskussion.

4.2 Hausman-test för användningen av fasta eller slumpmässiga effekter

Nedan kommer det utförda Hausman-testet som körts på perioden att presenteras. Som tidigare nämnt i 3.3, har programmet E-views testat nollhypotesen att slumpmässiga effekter bör användas.

Hausman-test	χ^2 - Testvärde	χ^2 - Frihetsgrader	P-värde
H ₀ : Perioderna skall korrigeras med slumpmässiga effekter	4.427598	1	0.0354**
H ₁ : Perioderna skall korrigeras med fasta effekter			

Med signifikansnivåerna; *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Figur 1.2 visar ett Hausman-test utfört på våra perioder i regressionen.

Vid testet av perioden har det gett ett signifikant resultat på en tvåstjärnig nivå, och således kan H₀ förkastas. Då den var att slumpmässiga effekter bör användas, förkastas den till förmån för H₁ att fasta effekter istället bör användas. Således har regressionen körts med fasta effekter för perioderna i den data som använts inför denna uppsats.

4.3 "Panel least squares"-regressionen

Variabler	Koefficient	Standardavvikelse	T-test	P-värde	
Konstant	16.42291***	0.483558	33.96266	0.0000	R-kvadrat (R²) för regressionen
Nettoflöde per capita	-0.011813***	0.002096	-5.636909	0.0000	0.827509

Totalt antal observationer	308
Tvärsnitt (<i>i</i>)	28
Perioder (<i>t</i>)	11

Med signifikansnivåerna; *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Figur 1.3 illustrerar regressionen som körts med den beroende variabeln "Känslan av påverkan i EU" och den beroende variabeln nettoflöde inom EU per capita, justerad för inflation.

Som kan utläsas ovan av resultaten, existerar det utifrån modellen en signifikant korrelation mellan EU-ländernas nettoflöde per capita och känslan av tillit inom medlemsländerna. Hur korrelationen skall tolkas, är att för varje enhet (i detta fall Euro korrigerat i 2017 års värde) som varje land får omfördelad till sig (positivt värde) eller som omfördelas bort från sig (negativt värde), minskar känslan av påverkan med ungefär 0.011813 enheter i den beroende variabeln där en enhet motsvarar en procentenhet i snitt bland de tillfrågade individerna i de olika medlemsstaterna. Vidare så har konstanten, det vill säga där regressionslinjen korsar axeln som representerar den genomsnittliga känslan av påverkan hos medlemsländerna värdet 16.42291. Detta innebär att när inga pengar omfördelas, eller i andra ord att när en medlemsstat netto varken får eller ger pengar till unionen så är känslan av påverkan i snitt bland medlemsstaterna 16.42291 procentenheter. Utifrån detta kan det konstateras att det finns ett svagt, men ändå ett signifikant samband mellan känslan av påverkan och nettoflödet inom unionen. Resultatet skall dock sättas i samma sammanhang som en förhållandevis hög samvariation mellan nettofördelning och BNI per capita vilket kan tänkas påverka den signifikansen. Vidare så har även ingen hänsyn eller korrigerings tagits till eller gjorts i relation till de individuella effekterna som gör att varje land kan tänkas särskilja sig från andra över tidsperioden, vilket motiverades i avsnitt 3.3. Utöver detta, då har regressionen en förklarad varians som står under kategorin "R-squared" på ungefär 0.83, vilket innebär att ca 83 procent av spridningen kan förklaras av vår variabel.

5. Analys

Då resultaten från den genomförda undersökningen har presenterats, är det nu dags att titta närmre på innebörden av dessa. Resultaten kommer först att analyseras med hjälp av våra tre teoretiska perspektiv och sedan knyts ihop ur ett bredare perspektiv när den sammantagna bilden diskuteras utifrån det teoretiska ramverket och orsakskedjan som konstruerats.

5.1. Selektiva incitament

Givet det presenterade teorin kring selektiva incitament, kan detta vara en viktig pusselbit för att förstå det samband som verkar kunna styrkas. Då det konstaterats teoretiskt att medborgare rationellt kan tänkas fästa sin påverkanskänsla på enklare saker då hon är en liten bit i ett större system, är detta också något som delvis kan förklara resultatet. Teorin om selektiva incitament kan alltså i denna bemärkelse erbjuda en möjlig förklaring till varför medborgare i länder som egentligen ekonomiskt får mer än andra, samtidigt också känner en lägre känslan av delaktighet, och således en lägre känslan av påverkan.

En del problem som kan uppkomma utav detta kan vara problemet för EU med att skapa delaktighet p.g.a. en bristande koppling mellan medborgare i enskilda medlemsländer och EU som institution. Ett sätt detta kan förklaras är just genom de selektiva incitamenten. Pondera att du som medborgare ser den stat du tillhör som din representant, så är det inte helt otänkbart att du ser de institutioner som sköter det mellan och överstatliga samarbetet som något annat än det du tillhör och i någon mening väljer att uppskatta. Du gör därför en förenkling, som således blir enklare faktorer så som hur mycket du betalar, eller huruvida EU tillåter att ditt lands specialdryck skall få kallas något specifikt mycket viktigare för din känsla av delaktighet än annat. Denna selektiva uppskattning är också något som kan tänkas vara orsaken till varför länder känner sig olika delaktiga i samarbetet. Även om detta kan förklara varför vår beroende variabel kan tänkas påverkas av vår oberoende, så är detta något som kan tänkas bidra med vissa problem för orsakssambandet. Vad skall egentligen undersökas om det är svårt att avgöra vad medborgare egentligen uppfattar som viktigt? Då denna teori föreslår att rationalitet tar sig uttryck i mindre sammanhang än att människor försöker resonera med full information om den stora komplexa bilden, kan detta tänkas vara ett problem för vårt rationalitetsantagande? Kan denna förklaring kanske i någon mening motbevisa sig själv? Även om detta kan bli lite väl mycket av en paradoxal frågeställning, så är det värt att ta upp då det belägger ett inneboende

problem ifall detta perspektiv för att förklara rationalitet i någon mening också kan tänkas motsäga något ursprungligt rationalitetsantagande. Utifrån detta kan det alltså konstateras att idén om individer som rationella och nyttomaximerande skulle kunna vara en pusselbit som skulle kunna förklara varför påverkanskänslan hos tillfrågade individer i genomsnitt verkar öka med hur mycket medlemslandet betalar till unionen.

5.2. Extern effektivitet

Idén om extern effektivitet är ytterligare något som kan vara en pusselbit i att förklara detta resultat. Initialt, kan det te sig konstigt att länder med hög ekonomisk utdelning känner mindre delaktighet och således en lägre känslan av påverkan än andra. Dock, så är detta ett samband som givet teorin som selektiva incitament inte längre ter sig lika märkligt. Det har tidigare i denna undersökning diskuterats kring hur rationella och nyttomaximerande individer kan tänkas fästa sin känslan av delaktighet vid andra mindre konkreta faktorer som kan förklara deras känslan av deltagande. Detta skulle i någon mening kunna vidareutveckla extern effektivitet, då det kan vara en utav pusselbitarna som avgör vad människor uppfattar som sina intressen i egentlig mening, då detta är vad extern effektivitet anses komma utav enligt denna definition.

Alltså, givet selektiva incitament så kan det tänkas vara så att hur människor upplever att deras intressen tas tillvara på i den politiska processen, kanske inte behöver vara så tydligt som att deras i någon mening objektiva intressen faktiskt tas tillvara på. För att förtydliga med en metafor; Tänk att ett EU-land har ett antal företag som förorenar vattnet. EU fattar ett beslut som gör att företagen måste ha hårdare miljökrav i sin produktion i unionen, vilket i någon mening kan sägas objektivt skulle vara något positivt för dessa människor (i alla fall för de som gillar vatten, en djupare diskussion om marknadens nytta i samhället kommer inte att vidare utvecklas i detta resonemang). Däremot kanske deras politiker, för att undvika kritik ifrån företagen menar på att detta är ett EU-beslut vilket hos medborgarna kan signalera en brist på inflytande och avstånd mellan beslutsfattarna och de själva. Detta kan i sin tur leda till ett ökat missnöje mot EU, trots att beslutet ändå i sig kan tänkas vara uppskattat. Precis som nämnts i tidigare avsnitt, så kan avståndet mellan unionen och dess medborgare vara något som kan utgöra ett problem för en känsla av deltagande, och således hur medborgarna uppfattar att deras intressen tas tillvara. Detta är också ett nyckelbegrepp i detta teoretiska perspektiv som bör reflekteras kring, vad menas egentligen med intressen? Är det personliga intressen som avses

eller är det som reflekteras kring i detta avsnitt, ”egentliga” intressen. Svårigheten eller vidden i denna definition är något som definitivt borde kunna utvecklas inom denna teori, speciellt då mycket av resonemangen kring extern effektivitet faller tillbaka på just begreppet intressen. Kombinerat med selektiva incitament är detta något som blir extra tydligt. Om medborgare i olika sammanhang är i någon mening lite irrationella med vad de uttolkar som sina intressen i den politiska processen, så är det något som kan göra det svårare för de att bedöma prestationerna hos sin politiska ledning. Detta blir vidare också tydligt på EU-nivå, då det från början kunde tänkas vara enkelt och rationellt att medborgare som får mycket ekonomiskt av samarbetet också borde känna en större påverkan. Som med mycket annat i denna typ av diskussioner, så har detta mycket att göra med vilka preferenser olika medborgare har och i sin tur hur de bildar dessa.

Kopplingen som nyss redogjorts för skulle därmed kunna vara en förklaring till varför utfallet i undersökningen inte vid första anblick skulle vara helt rationellt, men kombinerat med andra teorier ändå kan förefalla logiskt. På detta sätt skulle medborgarna i de olika medlemsländerna kunna utvärdera hur deras intressen representeras i EU utifrån simplare saker som hur mycket deras land ekonomiskt bidrar till unionen, vilket teoretiskt kan förklara resultatet bättre än det initialt verkade. Här finns också en intressant koppling att göra till begreppet deltagande som lanserades i avsnitt 2.1. Då det konstaterades ett sannolikt samband extern effektivitet och deltagande, så skulle biten med selektiva incitament kunna vara en bit i att förklara deltagande som i denna uppsats teoretiskt kopplats samman med begreppet delaktighet. Således kan det utifrån de förda resonemangen ovan, konstateras att det teoretiska perspektivet kring extern effektivitet vara något som kan bidra till att förklara det uppkomna resultatet även om det finns en del oklarheter kring begreppet.

5.3. Ansvarskänsla knutet till betalning

Slutligen, så är det sista teoretiska perspektivet som appliceras för att förklara kopplingen mellan nettofördelningen och känslan av påverkan i olika EU-länder det som berör ekonomi och inflytande. Den tanke som Weiler diskuterade kring problematiken med medborgarskapet i EU skulle kunna vara en förklaring till det uppkomna resultatet. Detta, då idén bakom dennes resonemang med att medborgare som betalar skatt också i någon mening kan appliceras på hur mycket ens land betalar. Likt vad denne diskuterade kring att EU blir något annat än något man själv är medborgare i, på grund utav avsaknaden av direkt ekonomisk koppling mellan EU och

den enskilda medborgaren i unionen. Utifrån detta perspektiv, är det inte helt otänkbart att medborgarna i olika EU-länder ser sig själva mer som medborgare i nationalstaten än i EU-medborgare och därmed istället ser ekonomiskt stöd från EU som något fientligt, eller som en möjlighet till att stärka sin ställning relativt andra medlemsländer. Detta kopplar både till vad som diskuterats i avsnitt 5.1 och 5.2 rörande selektiva incitament kring vad som kan uppfattas som medborgarnas intressen.

Denna i någon mening klivna identitet skulle likt vad som diskuterats i tidigare forskning också kunna vara en grund för de rationella och även ekonomiska kalkyler som ligger till grund för hur enskilda medborgare uppfattar medlemskapet i EU. Utifrån detta, går det att konstatera att en känsla av påverkan teoretiskt kan knytas an till nettofördelningen genom att medborgare genom selektiva incitament fäster sin uppfattning av inflytande vid nationalstatens ekonomiska bidragsgivande eller tagande, snarare än sin egen kapacitet som medborgare i unionen.

5.4 Slutsats för analysen

Givet de resonemang som förts ovan, så går den huvudsakliga orsakskedjan att koka ned till följande resonemang. Enligt de teoretiska perspektiv förts fram, har det kunnat konstateras att medborgarna i de enskilda medlemsstaterna i någon mening selektivt men på ett rationellt sätt väljer enklare och symboliska saker att motivera sin känsla av påverkan på. Detta blir också uppenbart när de värderar hur deras intressen blir tillvaratagna i den politiska processen, vilket också kan bli problematiskt när det objektivt kan vara svårt att resonera kring vad som är deras intressen. Om medborgare är selektiva och hänger upp saker på mer symboliska fenomen, kan det helt enkelt vara så att de baserar sin värdering av systemet på saker forskningsfältet annars sällan undersöker?

Detta skulle eventuellt kunna ge stöd till Weilers teori kring att större delaktighet och således större påverkanskänsla kan tänkas komma ifrån ett större ekonomiskt incitament. Detta då det kan leda till att medborgare genom selektiva incitament kan tänkas vilja bevaka sina intressen mer konkret, snarare än att hänga upp det på mer symboliska saker då processen flyttas ner på individ till EU nivå snarare än som idag där det mer blir stat och EU. Detta är viktigt att reflektera över, och kan alla tänkas vara pusselbitar i att förklara vad som egentligen skapar en känsla av delaktighet i olika samhällssystem, medlemsländer och så vidare. På samma sätt som gjordes i avsnitt 2.4, så finns det ett antal alternativa förklaringar som skulle kunna förklara det uppkomna resultatet. I avsnitt 1.2 har ett antal sådana exempel redogjorts för med exempelvis

kulturella faktorer. Utöver detta dock, skulle exempelvis korruption, den tid som olika länder varit demokratier eller en rad andra faktorer kunna vara bidragande till det samband som indikerats. Det får också sägas kunna vara sannolikt att dessa olika variabler, som exempelvis tidslängden vissa länder varit demokratier kan överlappa och påverkas sinsemellan likt vad vi undersökt med multikollinearitet. Detta är en svårighet som dock kan sägas finnas inom de flesta samhällsvetenskaper, då det vi studerar är föränderligt och existerar i samband med varandra vilket kan göra det svårt att isolera olika effekter. Detta ämne tas även upp och diskuteras vidare under avsnitt 6.1.

Vad som dock utifrån denna analys kan sägas mer konkret om delaktighet, är att det utifrån dessa teoretiska perspektiv verkar kunna knytas an till mindre faktorer snarare än stora helhetsbilder, och vilken tydlig roll det har att individerna ser att de påverkas mer direkt och påtagligt. Det finns också exempel på vissa otydligheter med de teorier som använts och som kan öppna upp för förtydligande och därmed i någon mån utveckling. Ett sådant exempel kan vara hur "intresse" definieras när extern effektivitet diskuteras, och kanske också kan särskådas och utvecklas med hjälp av andra teorier. Vad denna undersökning kunnat påvisa är en möjlig koppling mellan deltagande och ekonomisk omfördelning, men givet vad som diskuterats bland de tre separata perspektiven så framgår det också att sambandet är mer komplicerat än enbart denna koppling. Sammantaget, kan det utifrån detta konstateras att det är en komplicerad bild av olika faktorer som kan förklara en känsla av delaktighet, och i förlängningen så får sambandet mellan ekonomisk omfördelning i EU och känslan av påverkan i medlemsländerna ses som en möjlig bit i det pusslet.

Trots dessa frågor diskussioner och eventuella orosmoment, kan detta utvecklade teoretiska ramverk vara en del i att förklara det uppkomna resultatet. Givet det och med möjliga brister i vår statistiska modell i åtanke, så kan det alltså följande givet det uppkomna resultatet konstateras utifrån de tidigare uppställda hypoteserna i avsnitt 2.4.

H_0 : *Förkastas*

H_1 : *Accepteras*

Detta innebär att vi givet modellen och de antaganden som gjorts, kan konstatera att ett samband mellan nettofördelningen per capita och medborgarnas känsla av påverkan kan styrkas.

6. Diskussion & Slutsats

Nedan kommer analysen och resultaten att diskuteras översiktligt utifrån ett bredare perspektiv och idéer till vidare forskning kommer att presenteras. Ytterligare, kommer även slutsatsen för detta arbete att presenteras i det sista delavsnittet.

6.1 Implikationer i ett bredare perspektiv

För att nu på ett så bra sätt som möjligt börja knyta samman denna undersökning, kommer det inledningsvis diskuteras ur lite bredare termer vad som kan tänkas göras utav denna undersöknings konstaterande. Vad som konstaterats i denna undersökning är alltså att sett över och korrigerat för ett tidsperspektiv på 11 år så har det kunnat konstateras att desto mer pengar ett land bidrar med till unionen, desto mer tenderar känslan av påverkan att öka bland medborgarna i detta medlemsland. På samma sätt indikerar modellen som konstruerats att ju mer pengar ett land mottar från unionen, desto mindre verkar medborgarna i de olika medlemsländerna anse att de kan påverka i unionen. Teoretiskt, har det analyserats vad detta samband kan tänkas bero på, vilket har landat i att känslan av delaktighet sannolikt kan härledas tillbaka till medborgarnas selektiva incitament och därmed till deras uppfattning om unionen och i någon mån hur de utvärderar hur deras intressen blir representerade. Denna koppling är dock som diskuterats i analysen nödvändigtvis inte helt självklar och påverkas sannolikt även av andra faktorer vilket även till viss grad kan synas inom tidigare forskning. Dock, så är den koppling som givet modellen indikeras något som förhoppningsvis skulle kunna bidra till att täcka något av en blind fläck i den existerande litteraturen, vilket har redogjorts för i avsnitt 1.2.

Denna undersökning behandlar flertalet fält som undersökts under en lång period, och utifrån det som undersökts i denna undersökning är det svårt att erbjuda någon slags klar och enkel lösning på problemet. Däremot, är det onekligen oroande att relativt fattigare länder i unionen verkar tendera att inte känna sig lika delaktiga i samarbetet. Detta är något som dock enbart går att spekulera kring, tills mer forskning finns på plats och bilden därigenom blir mer nyanserad och mer tydlig. Vad som dock eventuellt skulle kunna vara ett bidrag från denna undersökning, är kanske att erbjuda ett av flera svar på vad som kan tänkas forma en känsla av delaktighet i unionen och i förlängningen också en känsla av påverkan. Denna undersökning har med alla dessa olika idéer och aspekter i åtanke, ändå givet den utarbetade modellen kunnat påvisa ett

eventuellt samband mellan den ekonomiska aspekten med omfördelning mellan medlemsländerna och känslan av delaktighet i EU.

6.2 Idéer och förslag till vidare forskning

Som med all forskning, så är det något av en dygd i att inte dra för stora växlar på de resultat som framkommit. Med det i åtanke så finns också definitivt saker i denna undersökning som skulle behöva undersökas ytterligare. Detta rör framförallt att bygga vidare på modellen som använts för denna undersökning, specifikt rörande att skapa en regression som också tar hänsyn till tvärsnittet i denna data. Även om det inte gjordes i denna uppsats, så skulle detta kunna bidra till att få fram tydligare resultat som bättre skulle kunna besvara frågeställningen. Vidare, så skulle även problemet med multikollinearitet behöva undersökas på en långt mycket mer noggrann nivå än som gjorts i denna undersökning. Dessutom finns det också möjliga aspekter av paneldataregression som inte diskuterats i denna uppsats, men som definitivt kan utvecklas mer noggrant i senare forskning för att bidra med ett tydligare svar på frågeställningen. Samma sak gäller i vilken utsträckning som medborgarna i de olika EU-länderna känner till hur mycket deras land är med och bidrar till unionen kontra får ut av samarbetet, då detta enbart gjorts som ett antagande genom att observera sitt lands ekonomiska status relativt andra länder i denna uppsats. Detta blir särskilt aktuellt med vad som diskuterades i inledningen angående att medborgare i åtminstone Sverige har konstaterats ha förhållandevis dålig kunskap om EU. Sammanfattningsvis så kan det utifrån det ovan diskuterade sägas att både regressionsmodellen samt de teoretiska antagandena skulle kunna utvecklas ytterligare för att kunna ge en tydligare bild av hur sambandet ser ut.

Ur ett större forskningsrelaterat perspektiv så instämmer denna undersökning i Boomgaarden et als (2011) synpunkt kring att forskningen på detta område ofta försökt att förklara något slentrianmässiga variabler, utan att analysera djupare. Detta skall dock självmedvetet också till viss del sägas gälla även denna undersökning, som enbart låtit känslan av påverkan vara en enkel variabel. Dock, med ett annat synsätt så har ändå lite av ambitionen med denna undersökning varit att försöka hitta något mer tydligt och mer konkret samband än som diskuterats i litteraturen rörande "EU-stöd" eller "Euroskepticism". Anledningen till det har varit för att hitta ett mer specifikt samband som kan komplettera den forskning som gjorts på de mer breda variablerna, vilket också förhoppningsvis kan ha uppnåtts om än enbart på en liten nivå. Dock, oavsett kritiken om hur detta mer konkret skall gå till och hur det bäst bör genomföras,

så ska däremot strävan om att forska mer på områden som rör EU hyllas, då det likt vad som diskuterades i inledningen är något som påverkar vårt politiska system enormt men som märkligt nog ändå bortses ifrån i flertalet diskussioner och undersökningar. Med denna undersökning hoppas jag kunnat bidra med ett litet steg på vägen mot att detta skall sluta vara ett problem inom den samtida statsvetenskapen.

6.3 Slutsats

Således, så kan vi utifrån presenterad undersökning dra slutsatsen att korrigerat för tidsmässiga faktorer i insamlad paneldata indikeras det att det finns ett signifikant samband mellan den ekonomiska nettofördelningen i EU och den genomsnittliga känslan av påverkan hos medborgarna i de enskilda medlemsländerna. Detta har sedermera förklarats utifrån teoretiska perspektiv om medborgarna i EU som nytto-maximerande individer som selektivt väljer vissa motiveringar för att förklara sin känsla av delaktighet inom EU-samarbetet. Detta kopplar sannolikt enligt använda teorier till vilket personligt engagemang som medborgarna lägger i samarbetet, samt kring till vilken grad nämnda medborgare känner sig personligt berörda av vad som sker i unionen. Dock, är detta en undersökning som behöver utvecklas vidare och undersökas ytterligare. Således, är det slutgiltiga konstaterandet kring denna koppling något som framtida forskning får utvisa.

7. Referenslista & Bilagor

7.1 Tryckta källor

A Hall, Peter & C. R. Rosemary. 1996. Political Science and the Three New Institutionalisms. *Political Studies XLIV*. 936-957.

Anderson, Christopher J. & Reichert, Shawn M. 1995. Economic Benefits and Support for Membership in the EU: A Cross-National Analysis. *Journal of Public Policy*. 15 (3): 231-249.

Armingeon, Klaus & Ceka Besir. 2014. The loss of trust in the European Union during the great recession since 2007: The role of heuristics from the national political system. *European Union Politics*. 15 (1): 82-107.

Boomgaarden, Hajo G. & de Vreese, Claes H. 2005. Projecting EU referendums: Fear of Immigration and Support for European Integration. *European Union Politics*. 6 (1): 59-82.

Boomgaarden, Hajo G. de Vreese, Claes H. Elenbaas, Matthijs & Schuck, Andreas R. T. 2011. Mapping EU attitudes: Conceptual and empirical dimensions for Euroscepticism and EU support. *European Union Politics*. 12 (2) : 241-266.

Craig, Stephen C. Neimi, Richard G & Silver, Glenn E. 1990. Political Efficacy and Trust: A Report on the NES Pilot Study Items. *Political Behavior*. 12 (3): 289-314.

De Moor, Joost. 2015. External Efficacy and Political Participation Revisited: The Role of Perceived Output Structures for State and Non-State-Oriented Action Forms. *Parliamentary Affairs*. 69 (1): 642-662.

De Vriese C.E. & van Kersbergen, K. 2007. Interests, identity and political allegiance in the European Union. *Acta Politica*. 42 (3): 307-328.

Eichenberg, Richard C. & Dalton, Russel J. 1993. Europeans and the European Community: The Dynamics of Public Support for European Integration. *International Organization*. 47 (4): 507-534

Eichenberg, Richard C. & Dalton, Russel J. 2007. Post-Maastricht Blues: The transformation of Citizen Support for European Integration 1973-2004. *Acta Politica*. 42 (1): 128-152.

Garry, John & Tilley, James. 2009. The Macroeconomic factors Conditioning the Impact of Identity on Attitudes towards the EU. *European Union Politics*. 10 (3): 361-379.

Gil de Zúñiga, Homero, Diehl, Trevor & Ardévol-Abreu, Alberto. 2017. Internal, External and Government Political Efficacy: Effects on News Use, Discussion, and Political Participation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*. 61 (3): 574-596

Hooghe, Liesbet & Marks, Gary. 2005. Calculation, Community and Cues. *European Union Politics*. 6 (4): 419-443.

Mcevoy, Caroline. 2016. The Role of Political Efficacy on Public Opinion in the European Union. *Journal of Common Market Studies*. 54 (5): 1159-1174.

M. McLaren, Lauren. 2002. Public Support for the European Union: Cost/Benefit Analysis or Perceived Cultural Threat? *The Journal of Politics*. 64 (2): 551-566.

SOU 2016:10. EU på hemmaplan. Betänkande av Utredningen om delaktighet i EU.

Teorell, Jan & Svensson, Torsten. 2013. ”Att fråga och att svara” 1 uppl. Malmö: Liber AB.

Verba, Sidney & H. Nie, Norman. 1972. ”Participation in America – Political democracy and Social Equality”. 1 uppl. New York: Harper & Row, Publisher Inc.

Weiler, JHH. 1998. *To be a European Citizen – Eros and Civilization*. University of Wisconsin. Working paper series.

Whiteley, Paul F. 1995. Rational Choice and Political Participation. Evaluating the Debate. *Political Research Quarterly*. 48 (1): 211-233.

7.2 Internetbaserade källor

EU information – Sveriges riksdag. 2019. *EU:s lagar och regler – EU-lag går före svensk lag*. Sveriges Riksdag. [<https://eu.riksdagen.se/vad-gor-eu/en-eu-lag-blir-till/eus-lagar-och-regler/#>] (Hämtad 19/3-2019) (1)

EU information – Sveriges riksdag. 2019. *Sveriges EU-avgift*. Sveriges riksdag. [<http://eu.riksdagen.se/vad-ar-eu/medlem-i-eu/#Att-ga-med-i-EU>] (Hämtad 18/3-2019) (2)

EU information – Sveriges riksdag. 2019. *EU:s makt beror på frågan*. Sveriges riksdag. [<https://eu.riksdagen.se/vad-gor-eu/eus-politikomraden/#EUs-makt-beror-pa-fragan>] (3)

European Commission. 2018. *EU budget 2017 – Financial report*. European union. [http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/publications/2018/financial-report_en.pdf] (Hämtad 2019-04-22)

Europeiska Kommissionens representation i Sverige. 2019. Svenskt EU-medlemskap. Europeiska Kommissionens representation i Sverige. [https://ec.europa.eu/sweden/tags/sveriges-eu-medlemskap_sv] (Hämtad 18/3-2019)

Europeiska Unionen. 2019. EU:s 28 Medlemsländer. Europeiska unionen. [https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_sv#tab-0-1] (Hämtad 15/4)

Eurostat. 2019. *News release – Euro indicators*. Eurostat. [<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9499950/2-17012019-AP-EN.pdf/4ea467c3-8ff2-4723-bc6e-b0c85fb991e4>] (Hämtad 4/4-2019)

Jochumzen, Peter. 2017. *Multicollinearity*. Nationalekonomiska institutionen, Lunds Universitet. [https://www.youtube.com/watch?v=Usvo_eWYBtc] (Hämtad 4/5 – 2019) (1)

Jochumzen, Peter. 2017. *Panel Data*. Nationalekonomiska institutionen, Lunds Universitet. [<https://www.youtube.com/watch?v=m-g2LxYMH6E>] (Hämtad 4/5 - 2019) (2)

Jochumzen, Peter. 2017. *Random Effects versus Fixed Effects*. Nationalekonomiska institutionen, Lunds Universitet. [<https://www.youtube.com/watch?v=80LfcYKmTNo>] (Hämtad 4/5- 2019) (3)

Torres-Reyna, Oscar. 2007. *Panel Data Analysis: Fixed And Random Effects Using Stata*. Princeton University. [<https://www.princeton.edu/~otorres/Panel101.pdf>] (Hämtad 26/4-2019)

Warwick university. 2019. *The simple linear Regression Model*. Warwick university. [https://warwick.ac.uk/fac/soc/economics/staff/vetroeger/teaching/po906_week567.pdf] (Hämtad 4/4-2019)

Washington University. 2019. *Understanding Correlations*. Washington University. [<http://www.washington.edu/assessment/scanning-scoring/scoring/reports/correlations/>] (Hämtad 14/5 – 2019)

Åbo universitet. 2017. Heteroskedasticitet, Robusta Standardfel och Viktning. Åbo universitet. [<http://www.users.abo.fi/adjupsjo/ekonometri/KAPITEL%2017%20HETEROSKEDASTICITET%20OCH%20VIKTNING.pdf>] (Hämtad 14/5-2019)

7.3 Data som använts i undersökningen

European Commission – Public Opinion. 2018. Eurobarometer interactive. European Commission. [<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2215>] (Hämtad 18/3-2019) [**Tillgänglig data mellan 1974-2018**]

Europeiska kommissionen. 2019. *EU expenditure and revenue 2014-2020*. Europeiska kommissionen. [http://ec.europa.eu/budget/graphs/revenue_expenditure.html] (Hämtad 11/4 – 2019) [**Tillgänglig data mellan 2000-2017**]

Eurostat. 2019. *Harmonized index of consumer prices*. Eurostat. [https://ec.europa.eu/eurostat/web/hicp/data/database?p_p_id=NavTreeportletprod_WAR_NavTreeportletprod_INSTANCE_BO6Fgp25Cki9&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=3] (Hämtad 22/4-19) [**Tillgänglig data mellan 1996-2019**]

Eurostat. 2018. *Population on 1 January*. Eurostat. [<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/download.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tps00001>] (Hämtad 17/4-2019) [**Tillgänglig data 2007-2018**]

7.4 Hausman-test i E-views

Correlated Random Effects - Hausman Test
Equation: EUREGRESSION
Test period random effects

Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
Period random	4.427598	1	0.0354

Period random effects test comparisons:

Variable	Fixed	Random	Var(Diff.)	Prob.
NETTOFLODE_PER_CAPI	-0.011813	-0.011862	0.000000	0.0354

7.5 Panel least squares-regressionen i E-views

Dependent Variable: PAVERKAN
Method: Panel Least Squares
Date: 05/15/19 Time: 15:42
Sample: 2007 2017
Periods included: 11
Cross-sections included: 28
Total panel (balanced) observations: 308

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	16.42291	0.483558	33.96266	0.0000
NETTOFLODE_PER_CAPI	-0.011813	0.002096	-5.636909	0.0000

Effects Specification

Period fixed (dummy variables)

R-squared	0.827509	Mean dependent var	15.32370
Adjusted R-squared	0.821098	S.D. dependent var	18.36019
S.E. of regression	7.765764	Akaike info criterion	6.975508
Sum squared resid	17850.90	Schwarz criterion	7.120837
Log likelihood	-1062.228	Hannan-Quinn criter.	7.033617
F-statistic	129.0934	Durbin-Watson stat	0.874665
Prob(F-statistic)	0.000000		

7.6 Uträkningar av korrelationsmatris för multikollinearitet samt andra variabler

NETTOFLODE BNI_PER_C	
NETTOFLODE	1
BNI_PER_C	-0.724837229
	1

Ovan visas den korrelationsmatris som räknats fram i programmet E-views. Andra uträkningar för att få fram nettofördelning per capita etc. finns i Exceldokument som kan tillhandahållas vid förfrågan.